

Undervisningsministeriet
Høringssvar – folkeskolereform lovforslag 3
AFIKFL@uvm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
DIREKTE 32698626
MENNESKERET.DK

J. NR. 540.10/30173/CDE

20. JANUAR 2014

HØRING OVER UDKAST TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM FOLKESKOLEN OG FORSKELLIGE ANDRE LOVE (FORENKLING AF FÆLLES MÅL, KVALITETSRAPPORTER OG ELEVPLANER OG OPFØLGNING PÅ MÅL FOR FOLKESKOLEN M.V.)

Undervisningsministeriet har ved e-mail af 18. december 2013 anmodet Institut for Menneskerettigheder om eventuelle bemærkninger til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love (Forenkling af Fælles Mål, kvalitetsrapporter og elevplaner og opfølgning på mål for folkeskolen m.v.).

SAMMENFATNING

Instituttets bemærkninger til lovforslaget kan sammenfattes således, jf. nedenfor i afsnit 2-6.

Menneskerettigheder ind i folkeskoleloven

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- menneskerettighederne nævnes i de indledende bemærkninger til loven, således at det fremgår, at folkeskolen uddanner eleverne til engagerede medborgere i et levende demokrati der bygger på respekt for grundlæggende menneskerettigheder.
- menneskerettigheder indgår i folkeskolens formålsparagraf, således at menneskerettigheder på lige fod med ”åndsfrihed, ligeværd og demokrati” er en del af forberedelsen af eleverne til ”deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre”.

Elevernes privatlivsbeskyttelse

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- forslaget eksplicit forholder sig til, hvorledes den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling forholder sig til persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse.
- der gennemføres en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen forud for udviklingen og implementeringen af et web-baseret ledelsesinformationssystem.

Særligt vedrørende kønsligestilling

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelse af elevplaner og kvalitetsrapporter sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet.
- der i lovforslaget til ny § 56, stk. 2, efter "...og forhold i øvrigt" indsættes ", herunder ligestilling i folkeskolen."

Elevernes trivsel og undervisningsmiljø

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- der i skabelonerne til måling af elevernes undervisningsmiljø og trivsel, indarbejdes indikatorer for oplevelser af lige muligheder på baggrund af de i menneskeretten beskyttede diskriminationsgrunde.

Kristendomskundskab

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at

- faget kristendomskundskab skifter navn til en mere inkluderende betegnelse, som for eksempel religionsundervisning.

MENNESKERETTIGHEDER IND I FOLKESKOLELOVEN

En række af FN's menneskeretlige konventioner beskytter retten til uddannelse, der blandt andet skal udvikle respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder. Dette gælder for eksempel artikel 13 i FN's konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder, artikel 29 i FN's konvention om barnets rettigheder og artikel 24 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap.

Derudover har FN's menneskerettighedskomiteer afgivet en række konkrete anbefalinger til Danmark vedrørende børn og unges grunduddannelse generelt, og folkeskolen i særdeleshed.

I 2011 anbefalede FN's Børnekomité blandt andet, at Danmark indarbejder undervisning i Børnekonventionen i det nationale

curriculum. Denne anbefaling blev givet på baggrund af komiteens bekymring for, at en lav andel af danske skolebørn kender til Børnekonventionen. Desuden anbefalede komitéen, at Danmark udvikler systematiske og vedvarende uddannelsesprogrammer om menneskerettigheder og børns rettigheder for professionelle, der arbejder på børneområdet og i særdeleshed for børnene selv.ⁱ

På Verdenskonferencen om menneskerettigheder i Wien i 1993 blev alle stater og institutioner opfordret til at indarbejde menneskerettigheder, humanitær folkeret, demokrati og viden om retsstaten i curriculum i alle uddannelser. Siden Verdenskonferencen i 1993 har FN og Europarådet introduceret en række programmer og anbefalinger, der sætter fokus på at støtte staternes indsats for at indarbejde undervisning i menneskerettigheder på nationalt niveau – blandt andet et verdensprogram for undervisning i menneskerettigheder.ⁱⁱ

Udviklingen repræsenterer en bevægelse fra udelukkende fokus på behovet for undervisning om menneskerettighederne til undervisning og uddannelse, der både i indhold, metodevalg og organisering overholder de deltagendes menneskerettigheder. Undervisning i menneskerettigheder har som mål at udvikle deltagernes kompetence til at kende deres rettigheder og pligter, og til at kunne handle i overensstemmelse med menneskerettighederne.

Denne udvikling fremgår for eksempel af Børnekonventionen samt af FN's Børnekomité's kommentar fra 2001 vedrørende mål med uddannelse af børn og unge. I kommentaren fremhæves, at barnets rettigheder i forbindelse med uddannelse ikke kun er et spørgsmål om adgang til uddannelse men også om indhold, de værdier, der er indlejret i uddannelsesprocesserne, de pædagogiske metoder og det samlede undervisningsmiljø. Samtidig fremhæves det, at konventionens artikler er internt forbundne og gensidigt afhængige, hvilket betyder, at retten til uddannelse for eksempel også skal fortolkes i lyset af princippet om ligebehandling, jf. artikel 2, hensynet til barnet bedste, jf. artikel 3, rettigheder for børn med handicap, jf. artikel 23 og minoritetsbørns sproglige og kulturelle rettigheder, jf. artikel 30.ⁱⁱⁱ

FN's Generalforsamling vedtog i 2011 FN's erklæring om uddannelse og undervisning i menneskerettigheder, som uddyber forståelsen af menneskerettighedens rolle i undervisning. Erklæringens artikel 2 (2) definerer undervisning i menneskerettigheder som:

1. Undervisning om menneskerettigheder, hvilket indebærer viden om og forståelse for menneskeretlige normer og principper, for de værdier de bygger på og de mekanismer, der beskytter dem.
2. Undervisning gennem menneskerettigheder, hvilket indebærer undervisning og læring på måder, der respekterer både undervisers og elevers rettigheder.
3. Undervisning til menneskerettigheder, hvilket indebærer at personer bliver i stand til at nyde og udøve egne rettigheder og til at respektere og overholde andres rettigheder.^{iv}

Europarådets charter for demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder fra 2010 opfordrer på samme vis medlemsstaterne til at indarbejde undervisning i menneskerettigheder i grundskolens curriculum. Derudover anbefaler charteret, at skolens ledelsesform afspejler og fremmer menneskerettighedsværdier og aktiv deltagelse af elever, lærere og forældre.^v

Af lovforslaget s. 6 og 7 fremgår, at folkeskolen skal give eleverne gode personlige og sociale kompetencer. Udbyttet af undervisningen skal ikke afhænge af, hvor man bor, eller hvem ens forældre er. Det bliver også fremhævet, at folkeskolen fremmer elevernes evne til at forstå og deltage i demokratiske processer og uddanner eleverne til engagerede medborgere i et levende demokrati.

Det er instituttets opfattelse, at en forudsætning for at realisere disse mål er at sikre et solidt kendskab til menneskerettighederne og deres betydning som grundlæggende værdier for det danske såvel som det internationale samfund.

Instituttet gennemførte i 2012 og 2013 en større undersøgelse af undervisning i menneskerettigheder i folkeskolen og læreruddannelsen. Undersøgelsen tegner et mindre entydigt billede af, at folkeskolen forbereder eleverne til et liv som engagerede samfundsborgere, og at de bliver uddannet til at kende deres rettigheder og pligter.^{vi}

Arbejdet med menneskerettigheder i folkeskolen kan være med til at fremme flere af de øvrige målsætninger for folkeskoleloven, herunder inklusionsdagsordenen, mindskelse af social baggrund i forhold til faglige resultater og større trivsel blandt elever.

Forsamlings,- forenings,- informations,- religions- og ytringsfrihed er nødvendige for den frie meningsdannelse. Lighed for loven og forbud mod diskrimination er en forudsætning for at skabe lige muligheder for alle, både i undervisningen og i samfundet generelt. Statens forpligtelse

til at sikre ret til arbejde, adgang til sundhed og ret til fri grundskole er med til at sikre de bedst mulige levevilkår.

Flere af disse rettigheder er enten grundlovsbeskyttede eller implementeret i lovgivningen som følge af blandt andet Danmarks internationale og regionale menneskeretlige forpligtelser.

Undervisning i menneskerettigheder indebærer således færdigheder og viden, der kvalificerer aktive medborgere til kompetent deltagelse og til at nyde og kende deres rettigheder og pligter i et levende demokrati.

I regeringsgrundlaget fra 2011 bliver det fremhævet, at menneskerettighederne skal sikre og styrke sammenhængskraften i det danske samfund, ligesom de er afgørende i dansk udenrigspolitik.^{vii}

De indledende bemærkninger til lovforslaget som netop omhandler formålet med folkeskolen indeholder imidlertid ingen henvisninger til menneskerettighederne.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at menneskerettighederne nævnes i de indledende bemærkninger til loven, således at det fremgår, at folkeskolen uddanner eleverne til engagerede medborgere i et levende demokrati, der bygger på respekt for grundlæggende menneskerettigheder.

Instituttets undersøgelse af undervisning i menneskerettigheder viser desuden, at lærerne i folkeskolen kæder folkeskolelovens formålsparagraf sammen med undervisning i menneskerettigheder.^{viii}

De lærere, der indgår i udredningen, fortæller, at menneskerettigheder og ligeværd ”gennemstrømmer” og foregår ”indirekte”, ”lidt ligesom IT”, i hele skolesystemet. De anser menneskerettighederne som en grundsten i det danske demokrati og for dannelsen i folkeskolen. Men fordi menneskerettighederne kun indgår indirekte i formålsparagraffen, kommer de ofte til kort, når de skal formulere krav til egen og elevs viden og færdigheder vedrørende menneskerettigheder.^{ix}

Udredningen viser også, at flere undervisere på læreruddannelsen vurderer, at der er nogle grupper af studerende, for hvem menneskerettighederne ikke nødvendigvis accepteres som en ramme for forhandling i skolen, samfundet og verden i øvrigt.^x

Videre viser udredningen, at det er vilkårligt, om elever i den danske folkeskole lærer om børns rettigheder, og at menneskerettighederne står svagt i curriculum for både folkeskolen og læreruddannelsen.^{xi}

En stærkere forankring af menneskerettigheder i folkeskolelovens formålsparagraf vil tydeliggøre, at menneskerettigheder udgør en grundsten i det danske demokrati. En præcisering af menneskerettigheder i folkeskoleloven vil endvidere styrke lærerne og skolen som helhed i de pædagogiske valg, de træffer i forhold til elevernes dannelse.

Til sammenligning med den danske folkeskolelov er menneskerettigheder skrevet udtrykkeligt ind i formålsparagrafferne i både Norge og Sverige. I Sverige er undervisning i menneskerettigheder desuden en obligatorisk del af læseplanerne for fagene 'samhällskundskab og historie', og i Norge er menneskerettighederne en del af det obligatoriske curriculum i 'samfundskunnskab', historie og norsk. I Finland er menneskerettighederne skrevet ind i målsætningen for bekendtgørelsen om nationale mål i grundskolen og indgår i 'livsåskådningskundskab og temaområdet – kulturell identitet og internationalism'.^{xii}

'Menneskerettigheder' er ikke nævnt eksplicit i folkeskoleloven. Det er de derimod i friskoleloven, hvor det i § 1, stk. 2, fremgår, at frie grundskoler "efter deres formål og i hele deres virke (skal, red.) forberede eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre samt udvikle og styrke elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene."^{xiii}

Når kendskabet til og respekt for grundlæggende menneskerettigheder er tilføjet i friskoleloven, kan det pege på, at det er et mål for dannelse, der ikke nødvendigvis er implicit i, "hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen."^{xiv}

De mange timer afsat i folkeskolereformen til den understøttende undervisning underbygger behovet for at tydeliggøre menneskerettighedernes centrale placering i samfundet. Ved at tydeliggøre menneskerettighederne i formålsparagraffen, sætter folkeskoleloven rammerne for en forståelse blandt elever, forældre og lærere om, at menneskerettigheder er en kerneværdi i det danske demokrati og en del af grundlaget for dannelsen i folkeskolen.

En tilføjelse af menneskerettigheder i folkeskolelovens formålsparagraf vil styrke forståelsen af, at undervisning i menneskerettigheder indgår som tværfagligt element i folkeskolens undervisning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at menneskerettigheder indgår i folkeskolens formålsparagraf, således at menneskerettigheder på lige fod med ”åndsfrihed, ligeværd og demokrati” er en del af forberedelsen af eleverne til ”deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre”.

ELEVERNES PRIVATLIVSBESKYTTELSE

Ifølge lovforslaget skal relevante oplysninger og indikatorer til brug for opfølgningen på de nationale mål samles i et webbaseret ledelsesinformationssystem, der kan understøtte en systematisk evaluering og resultatopfølgning på nationalt-, kommunalt- og skoleniveau. Data til ledelsesinformationssystemet vil blive indhentet digitalt fra de IT-systemer, der anvendes i kommunerne og koblet med data fra Danmarks Statistik, jf. lovforslagets bemærkninger s. 19.

Som noget nyt skal oplysninger om elevernes trivsel indgå i skolernes undervisningsmiljøvurdering og dermed være tilgængelige i det centrale ledelsesinformationssystem, jf. lovforslagets bemærkninger s. 20. Undervisningsministeren får med lovforslaget hjemmel til at indhente oplysninger til brug for opfølgning på folkeskolens resultater og forhold i øvrigt, herunder oplysninger om elevernes trivsel, jf. forslaget § 56, stk. 2 og 3. Dette skal ske ved anvendelse af et nærmere fastsat dataformat og med brug af en nærmere bestemt spørgeramme.

Det fremgår ikke af forslaget, hvorvidt oplysninger om den enkelte elevs trivsel vil være personhenførbare. Personhenførbare oplysninger er omfattet af retten til et beskyttet privatliv og familieliv. Privatlivsbeskyttelsen er reguleret bl.a. i den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, i FN's konvention om borgerlige og politiske Rettigheder artikel 17, og i FN's Børnekonvention artikel 16.

EU's Persondatadirektiv (95/46/EC), fastsætter rammer for behandling af personoplysninger. Artikel 8 i direktivet fastsætter som udgangspunkt et forbud mod behandling af personoplysninger. Dette udgangspunkt kan dog fraviges, hvis den, som oplysningerne vedrører, giver samtykke til behandlingen, ligesom der oplystes andre situationer, hvor udgangspunktet kan fraviges, jf. artikel 8, stk. 3. Direktivet er implementeret ved den danske persondatalov, og persondatalovens §

7, stk. 5, er en implementering af databeskyttelsesdirektivets artikel 8, stk. 3.

Det fremgår ikke af bemærkningerne, hvorledes registrering, lagring og udveksling af elevoplysninger forholder sig til Danmarks internationale forpligtelser, persondataloven og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse, ej heller hvorvidt der er planlagt en dialog med Datatilsynet om tilrettelæggelsen af systemet.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at forslaget eksplicit forholder sig til, hvorledes den påtænkte dataindsamling, datalagring og dataudveksling forholder sig til menneskeretten, persondataloven, og den tilknyttede sikkerhedsbekendtgørelse.

Det daværende Teknologiråd har tidligere anbefalet, at der gennemføres en privatlivsimplicationsanalyse (PIA) forud for indførelse af it-systemer i den offentlige forvaltning.^{xv} En sådan analyse skal vurdere, hvilke konsekvenser systemerne har for de praktiske muligheder for at leve op til ”god databehandlingskik” og persondatalovens øvrige regler. Ligeledes har den daværende IT- og Telestyrelse, i samarbejde med Dansk Industri (ITEK) i 2007 lavet en skabelon for gennemførelse af privatlivsimplicationsanalyse, særligt rettet mod IT-leverandører.^{xvi} Senest har Digitaliseringsstyrelsen i maj 2013 udsendt en Guide til konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelse.^{xvii}

Det fremgår ikke af lovforslaget, hvorvidt en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen – herunder særligt beskyttelsen af den enkelte elevs ret til privatliv – vil blive gennemført i forbindelse med udviklingen og indførelsen af ledelsesinformationssystemet.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at der gennemføres en konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelsen forud for udviklingen og implementeringen af et web-baseret ledelsesinformationssystem.

SÆRLIGT VEDRØRENDE KØNSLIGESTILLING

Det fremgår af lovforslagets punkt 7, at lovforslaget ingen ligestillingsmæssige konsekvenser har for borgerne.

Institut for Menneskerettigheder bemærkede i sit høringssvar af 18. september 2013 (L 51 af 31. oktober 2013), at instituttet fandt det positivt, at lovforslaget indeholdt en ligestillingsvurdering.

Ligestillingsvurderingen konkluderede i det væsentlige, af forslaget havde positive ligestillingsmæssige konsekvenser for drengene i folkeskolen, mens forslaget skønnedes at være kønsneutralt i forhold til pigerne. Instituttet bemærkede endvidere, at det i flere undersøgelser er dokumenteret, at drenge præsterer dårligere end piger i folkeskolen, men også at pigerne har større mistrivsel end drengene i folkeskolen.

Efter instituttets opfattelse burde det derfor indgå i ligestillingsvurderingen, om en ændring af de rammer piger tilsyneladende præsterer godt i, i dag må forventes at føre til dårligere resultater for pigerne, eller om det samlet set vurderes, at begge køn vil trives og præstere godt i de foreslåede ændrede rammer. Også pigers dårligere trivsel i folkeskolen målt i forhold til drenges trivsel, pigers højere ambitionsniveau og drenges mulige senere indlæringsmodenhed, var forhold, som efter instituttets opfattelse kunne belyses ved en ligestillingsvurdering. Samtidigt fremhævede instituttet, at det er vigtigt, at der på folkeskoleområdet ikke sker fastholdelse af drenge og piger i gængse kønsstereotyper.

Det er instituttets opfattelse, at det i det nuværende lovforslags bemærkninger bør præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelsen af elevplaner (forslag til ny § 13 b, lovforslagets § 1, nr. 13) og kvalitetsrapporter (forslag til ny § 40 a, stk. 1 og 2, lovforslagets § 1, nr. 18) sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet, jf. ligestillingslovens § 4, hvorefter offentlige myndigheder inden for deres område skal arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning, her på folkeskoleområdet. Samtidigt kan det efter instituttets opfattelse overvejes, at der i forslaget til ny § 56, stk. 2, (lovforslagets § 1, nr. 24) efter ”..og forhold i øvrigt” indsættes ”, herunder ligestilling i folkeskolen.”.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at:

- det i lovforslagets bemærkninger præciseres, at der i forbindelse med udarbejdelse af elevplaner og kvalitetsrapporter sker en inddragelse af ligestillingsperspektivet.
- der i lovforslaget til ny § 56, stk. 2, efter ”..og forhold i øvrigt” indsættes ”, herunder ligestilling i folkeskolen.”

ELEVERNES TRIVSEL OG UNDERVISNINGSMILJØ

Af bemærkningerne til lovforslaget fremgår, at der skal udvikles klare og obligatoriske indikatorer for elevernes undervisningsmiljø, trivsel, ro

og orden. Disse indikatorer skal leveres af kommunerne via et digitalt måleredskab. Kommuner vil dog kunne få lov til at anvende andre målredskaber efter eget valg og inden for nogle nærmere angivne kriterier.

Det centrale måleredskab vil blive udviklet med udgangspunkt i Dansk Center for Undervisningsmiljø (DCUM) termometer for elevernes trivsel og læringsmiljø. Dette termometer indeholder ikke indikatorer for et bedre undervisningsmiljø for så vidt angår oplevelser af lige muligheder.

I forhold til at sikre lige muligheder og forebygge diskrimination i skoler anbefalede FN's Børnekomité i 2011, at Danmark monitorerer og forholder sig aktivt til diskrimination, der i særdelshed rammer drenge og piger, der tilhører etniske minoritetsgrupper og/eller børn, som har særlige indlæringsvanskeligheder eller er i en særlig sårbar situation.^{xviii}

Det er instituttets opfattelse, at sådanne indikatorer med fordel kan integreres i de skabeloner, DCUM stiller til rådighed i forbindelse med kommunernes og skolernes mobbe- og trivselsundersøgelser. Eksempelvis i form af spørgsmål om elevers oplevelse af lige muligheder på baggrund af konkrete diskriminationsgrunde. Herigennem kan det afdækkes, om der er brug for ændringer af praksis med henblik på at sikre lige muligheder og forebygge oplevelser af diskrimination.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – der i skabelonerne til måling af elevernes undervisningsmiljø og trivsel, indarbejdes indikatorer for oplevelser af lige muligheder på baggrund af de i menneskeretten beskyttede diskriminationsgrunde.

KRISTENDOMSKUNDSKAB

I bemærkningerne til lovforslaget er en oversigt, hvoraf det fremgår hvilke fag, der skal indgå på hvilke klassetrin. Det centrale kundskabsområde for faget er den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. Af folkeskoleloven fremgår, at undervisningen på de ældste klassetrin desuden skal omfatte fremmede religioner og andre livsanskuelser. Af § 6 i folkeskoleloven fremgår endvidere, at et barn kan fritages fra undervisningen i kristendomskundskab, såfremt en ansøgning om fritagelse opfylder en række krav.

Da undervisningen i faget også omhandler andre religioner og livsanskuelser, er det instituttets opfattelse, at faget bør ændre navn til

eksempelvis religionskundskab. Derved betegner fagets navn i højere grad det faktiske indhold, inklusiv det centrale kundskabsområde for faget, den danske folkekirkes evangelisk-lutherske kristendom. Desuden er det instituttets opfattelse, at en ændring af fagets navn potentielt vil kunne mindske eventuelle religiøst begrundede anmodninger om fritagelse fra folkeskolens undervisning.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler – med henblik på at fremme den enkeltes menneskerettigheder – at faget kristendomskundskab skifter navn til en mere inkluderende betegnelse.

Der henvises til sagsnr. 036.53M.391.

Venlig hilsen

Cecilia Decara
Specialkonsulent

ⁱ Se den seneste rapport her:

<http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/crcs56.htm>

Besøgt 20-01-2014.

ⁱⁱ <http://www.ohchr.org/EN/Issues/Education/Training/Pages/HREducationTrainingIndex.aspx> Besøgt den 20-01-2014.

ⁱⁱⁱ Committee on the Rights of the Child (2001): General Comment No 1.

^{iv} General Assembly (2011) Resolution adopted by the General Assembly,

66/137, Annex. United Nations Declaration on Human Rights Education and Training, 19-12-2011, art. 2. (Oversat og refereret til som FN's Erklæring om uddannelse og undervisning i menneskerettigheder).

^v Council of Europe (2010) Charter on Education for Democratic Citizenship and Human Rights Education, CM/Rec 7, 2010. (Oversat og refereret til som Europarådets Charter om demokratisk medborgerskab og undervisning i menneskerettigheder).

^{vi} Decara, Cecilia og Timm, Lene "Menneskerettigheder på skoleskemaet, en udredning", Institut for Menneskerettigheder 2013.

^{vii} Regeringen (2011) En regering der står sammen, Regeringsgrundlaget s.17f og s. 47.

^{viii} Decara, Cecilia og Timm, Lene "Menneskerettigheder på skoleskemaet, en udredning", Institut for Menneskerettigheder 2013, s. 136.

^{ix} Ibid, s. 8.

^x Ibid, s. 199.

^{xi} Ibid, 210.

---

^{xii} Decara, Cecilia og Timm, Lene "Menneskerettigheder på skoleskemaet, en udredning", Institut for Menneskerettigheder 2013.

^{xiii} LBK nr. 166 af 25/02/2013 (Friskoleloven), § 1.

^{xiv} Ibid.

^{xv} Teknologirådet, "Retssikkerhed og aktivt medborgerskab i digital forvaltning", 2005/13.

^{xvi} Dansk Industri/ITEK, "God Privacy Praksis – en guideline for IT-leverandør og kunder", 2007.

^{xvii} Digitaliseringsstyrelsen, "Guide til konsekvensvurdering af privatlivsbeskyttelse" Maj 2013.

^{xviii} Ibid.